

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв
Кафедра музичної україністики та народно-інструментального мистецтва

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АНАЛІЗ МУЗИЧНОГО ТВОРУ: ТЕОРІЯ І МЕТОДОЛОГІЯ**

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітньо-наукова програма **В5 Музичне мистецтво**

Спеціальність **В5 Музичне мистецтво**

Галузь знань **В Культура, мистецтво та гуманітарні науки**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Аналіз музичного твору: теорія і методологія
Викладач (і)	Палійчук І. С.
Контактний телефон викладача	050 2463450
E-mail викладача	iryna.paliichuk@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/5135
Консультації	Консультації проводяться відповідно до лекційних та семінарських занять із курсу, в т.ч. онлайн

2. Анотація до навчальної дисципліни

Вивчення пропонованого курсу спрямоване на поглиблення підготовки здобувачів наукового ступеня доктора філософії у галузі теоретичного музикознавства, формування здатності до саморозвитку та самовдосконалення; забезпечення фундаментальними знаннями та практичними вміннями, що гарантуватимуть їм професійну мобільність та конкурентоздатність.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – ознайомлення здобувачів наукового ступеня доктора філософії з методологічними аспектами аналізу музичних творів, провідними теоретичними концепціями зарубіжних та українських музикознавців у цій галузі музично-теоретичних дисциплін.

Завдання курсу – сформулювати у здобувачів освіти основні методологічні підходи до цілісного аналізу музичного твору на основі вивчення наукових, навчально-методичних розробок із названої дисципліни.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен **знати**: актуальну проблематику сучасного музикознавства, її використання в різних сферах власної дослідницької й аналітичної діяльності;

знати і використовувати наявні, шукати нові методи і методики в описі, узагальненні, аналізі музичних фактів, явищ, процесів, індивідуальної та колективної музичної творчості;

знати і використовувати фахову термінологію та поняттєво-категоріальний апарат;

вміти: здійснити цілісний аналіз музичного твору в єдності його форми та змісту; оцінити особливості композиції музичного твору в її історико-стильовому контексті;

працювати з різними видами джерел та документів, у т. ч. нотних,

текстологічних, аудіовізуальних, застосовуючи при цьому дослідницькі навички у процесі виконання власного наукового дослідження.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до критичного абстрактного мислення, зокрема, вміння застосовувати його до аналізу результатів власного наукового дослідження, її актуальності, наукової новизни, теоретичного, практичного, аксіологічного та світоглядного значення.

ЗК2. Здатність до пошуку, обробки та аналізу наукової теоретичної та фахової емпіричної інформації з різних джерел для узагальнення результатів.

Фахові компетентності:

ФК8. Здатність аналізувати й оцінювати матеріальну та духовну цінність музичного об'єкта в різних хронологічних межах та географічних ареалах, певному соціокультурному середовищі, інституціональному та тендерному контекстах.

Програмні результати

ПРН1. Орієнтація в актуальній проблематиці сучасного музикознавства, її використання в різних сферах власної дослідницької й аналітичної діяльності.

ПРН2. Знання і використання наявних, пошук нових методів і методик у описі, узагальненні, аналізі музичних фактів, явищ, процесів, індивідуальної та колективної музичної творчості.

ПРН5. Знання і використання фахової термінології та поняттєво-категоріального апарату.

ПРН8. Уміння працювати з різними видами джерел та документів, у т. ч. нотних, текстологічних, аудіовізуальних, застосовуючи при цьому дослідницькі навички у процесі виконання власного наукового дослідження.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III-й	025 Музичне мистецтво	2	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
Змістовий модуль 1. Аналіз музичних творів як складова теоретичного музикознавства Тема 1. Вступ, предмет, мета та завдання курсу. Методологія цілісного аналізу музичного твору.	2	2	6
Тема 2. Методи жанрово-стильового аналізу.	2	2	6
Тема 3. Методи інтерпретологічного аналізу як важлива складова виконавського музикознавства	2		6
Тема 4. Метод музично-текстологічного аналізу.	2		6
Тема 5. Метод виконавського аналізу.	2	2	6
Змістовий модуль 2 Сучасні аспекти аналізу музичного твору Тема 6. Музичні форми першої половини XX ст.	2		6
Тема 7. Музичні форми другої половини XX ст.	2	2	6
Тема 8. Наукові розробки проблем аналізу твору в українському музикознавстві XX – XXI століть. Науковий та навчально-методичний доробок з курсу аналізу музичного твору Я. Якубця.	2		6
Тема 9. Питання аналізу твору у науковій та навчально-методичному доробку С. Шипа.	2		6
Тема 10. Концепти теоретичного музикознавства Б. Сюті.	2	2	6
ЗАГ.:	20	10	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу є уніфікованою та здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника <http://surl.li/myqwd> та Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <http://surl.li/lkify>
Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом	не зараховано з обов'язковим повторним курсом

Пояснення оцінок ECTS:

A «Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані, всі передбачені програмою завдання виконані, якість їх виконання оцінена балом, близьким до максимального.

B «Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, без прогалин, необхідні практичні навички роботи із засвоєним матеріалом, в основному, сформовані, всі передбачені програмою навчання завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінена кількістю балів, близькою до максимального.

C «Добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний повністю, без прогалин, деякі практичні навички роботи із засвоєним матеріалом сформовані недостатньо, всі передбачені програмою завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінена максимальним балом, деякі завдання виконані з помилками.

D «Задовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково,

	<p>але прогалини не мають суттєвого характеру, необхідні практичні навички роботи з засвоєним матеріалом, в основному, сформовані, більшість передбачених програмою завдань виконані, деякі з виконаних завдань, містять помилки.</p> <p>Е «Достатньо» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато з передбачених програмою завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінені балом, близьким до мінімального.</p> <p>FX «Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу засвоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програмою завдань не виконані, або якість їх виконання оцінена балом, близьким до мінімального. При додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань.</p> <p>F «Безумовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу не засвоєний, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до підвищення якості виконання навчальних завдань.</p>
<p>Вимоги до письмових робіт</p>	<p>Курс «Аналіз музичного твору: теорія і методологія» передбачає письмовий цілісний розбір музичного твору (бажано – стосовний теми дисертаційної роботи), основними етапами якого є:</p> <p>попереднє ознайомлення зі стильовою епохою, в якій написаний твір; жанрово-стильовими особливостями творчості автора аналізованої композиції та її значення в творчому доробку композитора; досконале вивчення тексту або програми; прослуховування композиції, що складає слухове уявлення; оцінка основних музичних образів як із боку їх емоційно-сислового змісту, так і з точки зору виражальних засобів; розбір загального процесу розвитку і висновки про задум твору, його художню форму, про зміст у ньому характерних рис авторського стилю і тієї культури, яку він представляє; судження про місце твору в сучасному житті.</p> <p>Таким чином, цілісний аналіз передбачає взаємодію всіх параметрів музичного твору (інтонаційного, жанрового, композиційного, драматургічного, структурного тощо). Твір розглядається у єдності змісту і форми, теоретичного та історичного ракурсів, естетичного, філософського та психологічного аспектів.</p>
<p>Семінарські заняття</p>	<p>Поточний контроль та оцінювання проводиться викладачем на семінарських заняттях із метою визначення успішності розвитку здобувачів наукового ступеня доктора філософії та засвоєння ними навчальної програми на певному етапі навчання.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Порядок та організація контролю знань здобувачів освіти, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю</p>

	<p>визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника http://surl.li/myqwd</p> <p>До підсумкового екзамену допускаються студенти, які під час поточного контролю (семінарських занять) набрали мінімум 25 балів.</p>
Підсумковий контроль	<p>У кінці проходження курсу (III-й семестр) проводиться екзамен, який включає відповідь на три усні запитання, що оцінюються по 10 балів і цілісного аналізу музичного твору (20 балів), бажано, стосовного дисертаційної роботи здобувачів наукового ступеня PhD. Оцінювання курсу здійснюється з урахуванням усіх видів навчальної роботи за стобальною шкалою і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС.</p>

7. Політика навчальної дисципліни

<p>Письмові роботи: Курс «Аналіз музичного твору: теорія і методологія» передбачає письмовий цілісний розбір музичного твору (бажано – стосовний теми дисертаційної роботи)</p> <p>Академічна доброчесність: Політику, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності визначено в таких документах ЗВО:</p> <p>Положенні про запобігання академічному плагіату (нова редакція) у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника http://surl.li/dzugk метою якого є запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчально-і науково-методичних роботах науково-педагогічних працівників, здобувачів всіх освітніх ступенів (ОС) та форм навчання; розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійності й індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування</p> <p>Положенні про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція) http://surl.li/dhrfg, в якому зазначаються права та обов'язки комісії, вимоги до її складу та порядок роботи; Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (нова редакція) http://surl.li/dhres, в якому принцип академічної доброчесності сформульовано як один із основних принципів поведінки члена університетської громади та введені у дію Наказом ректора № 529 від 27.09.2022 р. «Про внесення змін і доповнень до діючих положень університету» Наказом ректора № 530 від 27.09.2022 р. «Про введення в дію нової редакції Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою освітнього процесу. Очікується, що всі здобувачі освіти відвідають аудиторні заняття курсу. Пропуски занять здійснюються у вигляді відпрацювання (здачі) семінарських занять та опрацюванні літератури із лекційної тематики курсу.</p> <p>Неформальна освіта регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті</p>
--

імені Василя Стефаника (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.)

<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

Рекомендовані платформи:

Платформа Coursera for Campus;

сучасний студентський простір Paragraph (на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника);

Erasmus+UA

8. Рекомендована література

1. Вечер Д. В. Виконавський аналіз музичного твору: теоретичний і практикометодичний аспекти (на прикладі діяльності піаніста-інтерпретатора) : автореф. дис. ... канд. мист. К., 2007. 17 с.
2. Коменда О. Поняття жанру в сучасному музикознавстві. *Музична україністика: сучасний вимір : зб. наук. статей пам'яті композитора й музикознавця, доктора мистецтвознавства, професора Антона Мухи* / ред.-упоряд. О. Кушнірук. К. : НАНУ Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського, 2009. Вип.3. С. 120–140.
3. Котляревський І. А. Парадигматичні аспекти розвитку понятійного апарату музикознавства. *Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського* / ред.-упор. О. С. Тимошенко [та ін.]. Київ, 2000. С. 31–32.
4. Палійчук І. С. Особливості сонатної форми в жанрі концерту для мідних духових інструментів українських авторів другої половини ХХ століття. *Вісник Прикарпатського національного університету. Мистецтвознавство*. Івано-Франківськ, 2012. Вип. 24–25. С. 235–241.
5. Побережна Г. І. Методологічні засади аналізу динаміки становлення індивідуального музичного стилю [Електронний ресурс]. *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. 2019. Вип. 126. С. 6–16. . URL : <http://naukvisnyknmau.com.ua/article/download/197968/199236>
6. Польська І. І. Методологічна проблема в сучасному музикознавстві [Електронний ресурс]. *Культура України*. Випуск 46. 2014. URL : <http://surl.li/pufdc>
7. Сюта Б. Деякі аспекти методики аналізу сучасної музики. *Студії мистецтвознавчі*. 2008. Число 4 (24): Театр. Музика. Кіно. С. 120–124.
8. Сюта Б. Дискурс у музиці й теорія дискурс-аналізу в музичній науці. *Студії мистецтвознавчі*. 2010. № 1. С. 35–42. URL : <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/27537/05-Siuta.pdf?sequence=1>

9. Сюта Б. Жанри музичної мови: постановка питання // Українське музикознавство: науково-методичний збірник / Упоряд. М. Д. Копиця. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2012. Вип. 38: Пам'яті Ігоря Пясковського С. 138–159.
10. Сюта Б. Мовне поняття жанровий тип у термінологічному корпусі теорії музики // *Současné slovanské jazyky a literatury: tradice a současnost* / Alla Archangelska (ed.). Olomouc, 2014. С. 159–167.
11. Сюта Б. Музична творчість 1970–1990-х років: параметри художньої цілісності. Київ: Грамота, 2006. 256 с.
12. Сюта Б. Основи парамузикознавства. Київ, Видавничий дім Дмитра Бураго, 2010. 176 с.
13. Сюта Б. Особливості позамузичних чинників організації художньої цілісності в музичних текстах кінця ХХ ст. *Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство*. Івано-Франківськ, 2005. Випуск VIII. С. 63–72.
14. Сюта Б. Прецедентні феномени як чинники моделювання змістів у музичному мовленні останньої третини ХХ століття. *In: Ucrainica IX. Současná Ucrainistika. Problémy jazyka, literatury a kultury. Sborník příspěvků. Univerzita Palackého v Olomouci*. OLOMOUC, 2020. Ss. 177–186.
15. Сюта Б. Чинники формування науково-творчих парадигм у музиці ХХ століття. *Музично-творчий процес: наукові рефлексії: Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П.І. Чайковського*. Київ, 2008. Випуск 72. С. 19–28.
16. Сюта Б. Числово-масштабні пропорції та організація цілісності в сучасній музиці. *Музична україністика: сучасний вимір*. Київ, 2005. С. 116–124.
17. Шип С. В. Задум музичного твору в лінгвосеміотичному аспекті. *Музична україністика: сучасний вимір : збірник наукових статей пам'яті композитора й музикознавця, доктора мистецтвознавства, проф. А. Мухи / ред.-упоряд. О. Кушнірук*. Київ : ІМФЕ імені М. Т. Рильського, 2009. Вип. 3. С. 105–119.
18. Шип С. Музична форма від звуку до стилю : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. К.: Заповіт, 1998. 368 с.
19. Якуб'як Я. Аналіз музичних творів (Музичні форми) : підруч. для вищих муз. навч. закл. Тернопіль : СМП «Астон», 1999. 208 с.
20. Якуб'як Я. Нотний текст твору: оцінка, аналіз, інтерпретація. *Київське музикознавство. Текст музичного твору: практика і теорія : збірка статей*. К., 2001. Вип. 7. С. 27–36.
21. Paliichuk I. Genre and stylistic trends in the development of miniatures for brass instruments in the Ukrainian musical culture of 30–70s of XX century [Жанрово-стильові тенденції розвитку мініатюри для мідних духових інструментів в українській музичній культурі 30–70-х років ХХ століття].

Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв : наук. журнал. Київ : ІДЕЯ-ПРИНТ, 2019. № 3. С. 300–304.

22. Якуб'як Я. Про сучасну українську музику. *Музикознавство України* : зб. наукових праць. К. : Спалах, 2000. Вип.1. С.190–200. Академія мистецтв України.

23. Якуб'як Я. Про українську музичну теорію першої третини ХХ століття. *Наковий вісник НМА України ім. П. І. Чайковського* : збірка статей. К., 2002. Вип.20 : Музичний твір: Проблеми розуміння. С. 71–79.

Викладач

кандидат мистецтвознавства, доцент Палійчук І.С.